

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Orienteringssak
Møtesaksnr.: O-sak 4
Møtenr.: 2/2018
Møtedato: 113. mars 2018
Notatdato: 6.mars 2018
Arkivsaksnr.: 2018/250
Saksansvarlig: Irene Sandlie
Saksbehandler: Berit Hernes Bakke

Høring – Endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

1. Innledning

Universitetsdirektøren viser til høringsnotat av 3. januar 2018, hvor Kunnskapsdepartementet ber om innspill på forslag fra en arbeidsgruppe til endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Høringsnotatet har blitt sendt på intern høring til fakulteter, UB, museer, sentre, LINK, UiODOC og Studentparlamentet for å få deres synspunkter på forslag til forskriftsendringene. UiO har mottatt 10 høringssvar, vedlagt fremleggnotatet. Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Naturhistorisk museum, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning og Universitetsbiblioteket har ikke besvart høringen. Den internasjonale sommerskole har gitt tilbakemelding på at høringen ikke er relevant for dem.

2. Nærmere om UiOs forslag til høringssvar

UiOs forslag til høringssvar fremgår av pkt. 3 i vedlagte fremleggnotat. Ettersom det er nedsatt en arbeidsgruppe som nå arbeider med meritteringsordninger, i tillegg til at det er oppnevnt et offentlig utvalg som skal vurdere stillingsstrukturen innen UH sektoren, er det foreslått at det fremstår som lite hensiktsmessig å endre forskriften i tråd med de foreslåtte endringene på nåværende tidspunkt.

For det tilfelle at likevel Kunnskapsdepartementet ønsker å innføre forskriftsendringene uavhengig av dette, har UiO gitt innspill til de materielle endringene som er foreslått i forskriften. Det er enhetenes tilbakemeldinger som har dannet grunnlag for høringssvaret jf. pkt 3.2.

- Kort oppsummert så er det foreslått at UiO støtter en forskriftsendring som innebærer at alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres jf. at det er ulike behov ved de ulike miljøene ved UiO. UiO ønsker derfor at institusjonene skal kunne utarbeide

nærmere kriterier for å dokumentere undervisnings- og utdanningskompetanse og hvordan denne skal vurderes slik at dette blir tilpasset faglig egenart.

- Det er foreslått å gi tilbakemelding på at UiO anser det som positivt at det stilles krav om dokumentasjon om kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid, samt at det stilles krav om dokumentasjon om deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap.
- Det er foreslått å gi tilbakemelding på at UiO ser utfordringer knyttet til krav om bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og phd nivå, da dette kravet vil være vanskelig å innfri innenfor enkelte fagmiljøer.
- Når det gjelder kriterier for ansettelse i stilling som førsteamanuensis bør Kunnskapsdepartementet avvende anbefalingene fra utvalget, men dersom dette ikke er ønskelig er det foreslått at UiO støtter at alternativ 2 bokstav bør gjelde i forskriftens § 1-4 (3). UiO har hverken pekt på bokstav a eller b som aktuell, da det er ønskelig med fleksibilitet knyttet til dette spørsmålet.
- Vedrørende spørsmålet om dokumentasjon av undervisningskompetanse, og hvorvidt det skal kunne opparbeides gjennom egen praktisk undervisning eller kreves kurs, så er UiOs syn at det bør være fleksibilitet, slik at dokumentasjon på at kandidater oppfyller utdanningskravene kan gjøres enten via kurs eller dokumenteres gjennom undervisningserfaring og at dette kan bli vurdert etter retningslinjer fra UiO.

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Irene Sandlie
personaldirektør

Vedlegg:
Fremleggsnotat med vedlegg

FRA
UNIVERSITETSDIREKTØREN

FREMLEGGNOTAT

Møtesaksnr.: O-sak 4
Møtedato: 13. mars 2018
Notatdato: 6. mars 2018
Arkivsaksnr.: 2018/250
Saksbehandler: Berit Hernes
Bakke

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Høring – Endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

1. Innledning

Universitetsdirektøren viser til høringsnotat av 3. januar 2018, hvor Kunnskapsdepartementet ber om innspill på forslag fra en arbeidsgruppe til endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Høringen har blitt sendt til fakulteter, UB, museer, sentre, LINK, UiODOC og Studentparlamentet for å få deres synspunkter på forslag til forskriftsendringene. UiO har mottatt 10 hørings svar, vedlagt. Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Naturhistorisk museum, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning og Universitetsbiblioteket har ikke besvart høringen. Den internasjonale sommerskole har gitt tilbakemelding på at høringen ikke er relevant for dem.

2. Nærmere om høringsforslaget

Forskriftsendringene kommer som et resultat av regjeringens ønske om å arbeide for at utdanningsfaglig kompetanse skal verdsettes høyere, og at slik kompetanse og undervisningserfaring i større grad skal vektlegges ved ansettelser og opprykk. Endringsforslaget vil gi mer detaljerte og klare regler knyttet til de krav som stilles til førsteamanuensis- og professorstillingers pedagogisk kompetanse.

Endringsforslagene berører forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger §§ 1-1, 1-2 og 1-4.

For § 1-4 «Kriterier for ansettelse i stilling som førsteamanuensis», foreslår arbeidsgruppen en nærmere presisering av hvilke krav som skal stilles som grunnleggende krav til kvalifikasjoner for undervisning og veiledning. Arbeidsgruppen foreslår et nytt tredje ledd, der krav til pedagogisk

kompetanse tydeliggjøres. Forskriftsendringen er ment som en presisering av UHRs «Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk kompetanse» fra 2015.

Arbeidsgruppen foreslår et minsteomfang på 200 timer når det gjelder kvalifisering i form av program /kurs for førsteamanuensisstillingen. Arbeidsgruppen foreslår i høringsnotatet, men ikke i selve forskriftsformuleringen at kompetansen skal kunne opparbeides innen 2-3 år etter ansettelsen. Dersom kompetansen skal kunne opparbeides etter ansettelsen, blir det et spørsmål om de grunnleggende ferdighetene skal ha betydning for rangeringen av søkerne i selve ansettelsesprosessen, eller om det først skal vurderes oppfylt etter at ansettelsen har skjedd. Etter § 1-1 kan institusjonene fastsette krav ut over de som tas inn i denne forskriften både for stillingstyper og for enkeltstillinger ved utlysning.

Det bes også om høringsinstansenes synspunkter på hvorvidt grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning skal kunne opparbeides gjennom formaliserte program/kurs i tillegg til egen undervisning eller om det er tilstrekkelig med opparbeidet kompetanse ved egen undervisning alene.

I forskriftens § 1-2 «Kriterier for ansettelse i stilling som professor», vil arbeidsgruppen tydeliggjøre progresjonen i kravene til kvalifikasjoner for undervisning og veiledning mellom førsteamanuenser og professorer ved å tilføre et nytt tredje ledd. Arbeidsgruppen foreslår at i tillegg til de grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal professor i tillegg dokumentere; kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid, bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og Ph.D.-nivå, samt deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller fagfellesskap.

Slike forskriftsendringer og krav til pedagogisk kompetanse, vil medføre at søkere til professorstilling med høy forskningskompetanse, men som ikke har opparbeidet nødvendig utdanningsfaglig kompetanse, ikke lenger vil være kvalifisert for ansettelse på professornivå. Kun søkere med høy forskningskompetanse og tilstrekkelig utdanningsfaglig kompetanse vil kvalifisere for slik ansettelse.

Som et resultat av endringsforslagene i §§ 1-2 og 1-4, er det fremsatt forslag om at § 1-1 også suppleres i henhold til dagens forskrift. For å sikre en mer ensartet vurdering i tilsettings- og opprykksaker, og for å sikre at det er de samme forhold som vektlegges og vurderes både ved stillingsvurderinger og som del av et kvalifikasjonsprogram, foreslår arbeidsgruppen at det stilles krav til alle utdanningsinstitusjoner fastsetter nærmere kriterier for undervisningskompetanse. Arbeidsgruppen foreslår å tilføre følgende til bestemmelsen; «*Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres*».

UiO har allerede regler for vurdering og vektlegging av pedagogisk kompetanse ved tilsetting i faste vitenskapelige stillinger som er tillagt undervisning;

<http://www.uio.no/om/regelverk/personal/vitenskapelig/pedagogbasiskomp.html>.

En konsekvens av forskriftsendringen vil være at UiO må endre nåværende regelverk i tråd med forskriftsendringene, slik de fremgår ovenfor.

3. UiOs forslag til hørings svar

3.1 Generelt om høringen

UiO stiller spørsmål ved om en eventuell forskriftsendring bør ses i sammenheng med arbeidsgruppen som nå arbeider med meritteringsordninger og utvalget som skal vurdere stillingsstruktur innen UH-sektoren. UiO foreslår derfor primært at forskriftsendringene utsettes i påvente av konklusjon fra dette arbeidet.

For det tilfelle at Kunnskapsdepartementet ønsker å innføre forskriftsendringene uavhengig av dette, så har UiO følgende innspill til ulike elementer i forslaget:

3.2. Kunnskapsdepartementet har bedt om høringsinstansenes syn på følgende:

3.2.1 Spørsmål om interne retningslinjer eller interne kriterier – forskriftens § 1-1

UiO støtter en forskriftsendring som innebærer at alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres. Det vises her til at det er ulike behov ved de ulike miljøene ved UiO, og UiO ønsker derfor at institusjonene skal kunne utarbeide nærmere kriterier for å dokumentere undervisnings- og utdanningskompetanse og hvordan denne skal vurderes slik at dette blir tilpasset faglig egenart.

3.2.1 Vedrørende krav til veiledningserfaring på master og phd-nivå - forskriftens § 1-2

UiO anser det som positivt at det stilles krav om dokumentasjon om kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid. UiO er også positive til at det stilles krav om dokumentasjon om deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap.

UiO ser imidlertid en utfordring knyttet til krav om bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og phd nivå, da dette kravet vil være vanskelig å innfri innenfor enkelte fagmiljøer.

En annen utfordring er at dette kan være en barriere med tanke på internasjonal rekruttering, fordi aktuelle kandidater kan komme fra institusjoner som ikke har samme krav til veiledning.

Kravet vil også kunne motvirke UiOs likestillingsarbeid i mange år fremover. Selv om UiO jobber systematisk for oppnevning av flere kvinnelige veiledere, er det langt frem til bred veiledningserfaring for UiOs kvinnelige førsteamanuenser.

Samtidig må det tas hensyn til universitetsmuseene. Museene driver forskning, forskerutdanning og formidling, men i mindre grad undervisning og veiledning, særlig på masternivå. Det er allerede i dag en utfordring for museenes førsteamanuensiser å kvalifisere til professoroppykk fordi undervisningserfaringen er for liten (man har ikke veiledet på alle nivå). Forskriftsendringene vil dermed gjøre det vanskeligere for museumsansatte å bli ansatt eller rykke opp til professor.

3.2.2 Om utdanningskompetanse for førsteamanuenser skal tas i betraktning ved rangering av søkerne ved ansettelsen, eller om kravet må innfris innen to år etter dette tidspunkt - forskriftens § 1-4 (3)

UiO støtter i utgangspunktet at et minimumskrav til undervisningskompetanse skal telle ved ansettelse, men for at dette i praksis skal være mulig å gjennomføre må man gi muligheten til å opparbeide og demonstrere denne kompetansen gjennom et akademisk karriereløp. Slik situasjonen er i dag når man eksempelvis ansettes i en 3 årig ph.d. stilling, for deretter å inneha en post-doc stilling er det vanligvis ikke mulighet til å opparbeide den utdanningskompetansen som kreves. Derfor bør denne delen av forskriften sees i sammenheng med de endringer som eventuelt kommer etter at utvalget om stillingsstrukturen har kommet med sine anbefalinger.

For det tilfelle at Kunnskapsdepartementet ikke ønsker å vente på anbefalingene til utvalget, så ser UiO ingen annen mulighet enn at det må gis adgang til opparbeide seg undervisningskompetanse innen to år, derfor bør i så fall alternativ 2 gjelde.

Særlig om dokumentasjon av undervisningskompetanse

Når det gjelder spørsmålet om dokumentasjon av undervisningskompetanse, og hvorvidt det skal kunne opparbeides gjennom egen praktisk undervisning eller kreves kurs, så er UiOs syn at det bør være fleksibilitet, slik at dokumentasjon på at kandidater oppfyller utdanningskravene kan gjøres enten via kurs eller dokumenteres gjennom undervisningserfaring og at dette kan bli vurdert etter retningslinjer fra UiO. På bakgrunn av UiOs ønske om fleksibilitet er hverken bokstav a eller b foretrukket da ingen av dem vil gi en slik fleksibilitet som UiO har behov for.

Etter UiOs syn bør det også være fleksibilitet med hensyn antall timer. For ordens skyld gjøres oppmerksom på at det ved UiO er ulike meninger om antall timer knyttet til dette spørsmålet. Eksempelvis vil krav på 200 timer virke urimelig for ansatte i bistillinger (20% stillinger). Dette er en gruppe hvor UiO har flere hundre ansatte.

Bilag:

Bilag 1 Høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet

Bilag 2 Høringsnotat

Bilag 3 Forskriftstekst

Bilag 4 Høringsbrev UiO

Bilag 5 Tilbakemeldinger fra UiOs enheter på høringen

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
17/3202-3

Dato
3. januar 2018

Høring - endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

I Meld. St. 16 (2016- 2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning varslet regjeringen at den vil arbeide for at utdanningsfaglig kompetanse skal verdsettes høyere, og at utdanningsfaglig kompetanse og undervisningserfaring i større grad skal vektlegges ved ansettelse og opprykk. Som ledd i arbeidet med å følge opp meldingen satte Kunnskapsdepartementet ned en arbeidsgruppe med medlemmer fra universitets- og høyskolesektoren som har utredet og kommet med forslag til utdanningsfaglig kompetanse det bør stilles krav om ved ansettelse og opprykk i førsteamanuensis- og professorstillingene. Departementet har også satt ned et ekspertutvalg som skal vurdere og komme med eventuelle forslag til endringer i stillingsstrukturen ved universiteter og høyskoler. Dette innebærer at det kan komme forslag om endringer i kompetansekrav, også ut over utdanningsfaglig kompetanse, både til førsteamanuensis/professor og til øvrige stillinger, eventuelt nye stillinger, i strukturen etter at ekspertutvalget har lagt frem sin rapport.

Arbeidsgruppen har utarbeidet et forslag til nye forskriftsbestemmelser og et høringsnotat med nærmere begrunnelser for disse som følger vedlagt. **Høringsfristen er 3. april 2018.**

Dersom kravene til praktisk-pedagogisk kompetanse i nåværende forskrift erstattes med arbeidsgruppens forslag, vil de nye forskriftsbestemmelsene lyde (endringer i kursiv):

§ 1-2. Kriterier for ansettelse i stilling som professor

(1) Vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standarder eller

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Anders Trodal
22 24 77 32

(2) Omfattende kunstnerisk virksomhet på høyeste nivå etter internasjonal standard og relevant bredde og fordypning i faget eller disiplinen på høyeste nivå

og

(3) *I tillegg til de krav til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:*

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfelleskap*

§ 1-4. Kriterier for ansettelse i stilling som førsteamanuensis

(1) Norsk doktorgrad på aktuelt fagområde eller tilsvarende utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk doktorgrad eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert ved vitenskapelig arbeid av samme omfang og kvalitet

Eller

(2) Gjennomført godkjent stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid på aktuelt fagområde eller dokumentert kunstnerisk virksomhet eller utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå og med en særlig fordypning som er relevant for fagområdet eller disiplinen

Og

(3) *Beherske grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning). Ferdighetene kan utvikles gjennom egne program (minimum 200 t), relevante kurs og/eller egen praktiske undervisning og skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling*

Vektlegging av utdanningsfaglig kompetanse ved rangeringen av søkere

I kvalitetsmeldingen uttalte departementet at for førsteamanuensisstillingen vil det være en god norm å legge til grunn UHRs retningslinjer om å bruke 150-200 timer til utvikling av pedagogisk basiskompetanse. Kompetansen må opparbeides innen ett år etter ansettelsen. For å bli ansatt som professor bør en søker kunne dokumentere kompetanse og resultater fra blant annet undervisningsledelse, veiledning av doktorgradsstudenter, bidrag til utvikling av studietilbud og undervisningsformer, herunder digitale, og god gjennomføring av egen undervisning.

Arbeidsgruppen foreslår et minsteomfang på 200 timer når det gjelder kvalifisering i form av program /kurs for førsteamanuensisstillingen. Arbeidsgruppen foreslår i høringsnotatet, men ikke i selve forskriftsformuleringen at kompetansen skal kunne opparbeides innen 2-3 år etter ansettelsen. Dersom kompetansen skal kunne opparbeides etter ansettelsen, blir det et spørsmål om de grunnleggende ferdighetene skal ha betydning for rangeringen av søkerne i selve ansettelsesprosessen, eller om det først skal vurderes oppfylt etter at ansettelsen har skjedd. Etter § 1-1 kan institusjonene fastsette krav ut over de som tas inn i denne forskriften både for stillingstyper og for enkeltstillinger ved utlysning.

Siden forskriften har et "og" mellom kravene til forsknings-/kunstnerisk kompetanse i pkt. 1 og 2 og utdanningskompetanse i pkt. 3, antar departementet at den kan leses slik at når forsknings-/kunstnerisk kompetanse ut over minstekravet skal ha betydning ved rangeringen av søkerne, må det samme gjelde utdanningskompetanse ut over minstekravet.

Høringsinstansene må derfor vurdere om utdanningskompetanse skal tas i betraktning ved rangeringen av søkerne ved ansettelsen, eller om kravet ikke skal gjelde på dette tidspunkt. Forskriften kan da utformes slik at dette blir et "maksimumskrav" som ikke teller ved rangeringen av søkerne ved ansettelsen, men må oppfylles innen et bestemt tidsrom etter ansettelsen

Et annet spørsmål departementet vil rette oppmerksomheten mot er forslaget om at de grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning skal kunne erverves gjennom egen undervisning alene. Forslaget om å forskriftsfeste at alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan den skal dokumenteres, vil kunne gi veiledning i hva som må oppnås. På den annen side vil kravet om at kompetansen skal erverves gjennom deltakelse i et program/kursopplegg på 200 timer kunne gi institusjonene større innflytelse på undervisningsmetoder osv. det er ønskelig at alle gjøres kjent med. Det gir også i større grad muligheter for arenaer for dialog og gjensidig læring, og kan bidra til utvikling av kultur rundt utdanningsoppgavene.

For professorstillingen vil arbeidsgruppens forslag medføre at søkere som har opparbeidet en høy forskningskompetanse gjennom ansettelser i stipendiat-, postdoktor og/eller forskerstillinger, men ikke har opparbeidet utdanningsfaglig kompetanse i disse arbeidsforholdene, ikke vil være kvalifisert for ansettelse på professornivå. De vil måtte søke seg inn på førsteamanuensisnivå og, gjennom kompetanseoppbygging i arbeidet på dette nivået, utvikle tilstrekkelig utdanningsfaglig kompetanse til å kvalifisere for ansettelse på professornivå.

Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter til endringene i forskriften.

§§ 1-1 og 1-2 følger arbeidsgruppens forslag.

§ 1-4 med kriterier for førsteamanuensisstillingen er nedenfor utformet med noen alternativer basert på Arbeidsgruppens forslag:

Det første alternativet går på om undervisningskompetansen skal være et minstekrav og om kompetanse utover det skal bedømmes og ha betydning ved ansettelsen. Det andre alternativet går på om undervisningskompetansen skal være et maksimumskrav som kan opparbeides innen to år etter ansettelsen og derfor ikke skal ha betydning for rangeringen av søkerne ved ansettelsen.

I tillegg må det under disse to alternativene vurderes om undervisningskompetanse kan opparbeides på a) gjennom formaliserte program/kurs i tillegg til egen undervisning eller b) gjennom egen undervisning alene/ egenhånd.

Forståelsen av innholdet i de kriteriene som fastsettes, og som derfor vil være forarbeider til forskriften, er nærmere beskrevet i høringsnotatet fra arbeidsgruppen som følger vedlagt.

Endringer i forskrift 2006-02-09-129 om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Kapittel 1: Kriterier for ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger

§§ 1-1, 1-2 og 1-4 skal lyde (forslag til endringer er tatt inn med kursiv, nåværende krav til praktisk pedagogisk kompetanse i §§ 1-2 nr. 3 og 1-4 nr.3 er tatt ut):

§1-1. Generelt

(1) Forskriften fastsetter generelle kriterier for ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger ved institusjonene under lov om universiteter og høyskoler. Institusjonene kan fastsette krav for den enkelte stillingstype ut over disse kravene for hele eller deler av institusjonen. Ved kunngjøring av den enkelte stilling kan det stilles mer spesifiserte krav.

Ansettelsesmyndighetene kan stille krav om at den som blir ansatt, forplikter seg til å gjennomgå en bestemt opplæring, innen en viss tidsfrist. *Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres.*

§ 1-2 Kriterier for ansettelse i stilling som professor

(1) Vitenskapelig nivå i samsvar med etablerte internasjonale eller nasjonale standarder eller

(2) Omfattende kunstnerisk virksomhet på høyeste nivå etter internasjonal standard og relevant bredde og fordypning i faget eller disiplinen på høyeste nivå

og

(3) *I tillegg til de krav til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:*

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap*

§ 1-4. Kriterier for ansettelse i stilling som førsteamanuensis

(1) Norsk doktorgrad på aktuelt fagområde eller tilsvarende utenlandsk doktorgrad godkjent som likeverdig med norsk doktorgrad eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert ved vitenskapelig arbeid av samme omfang og kvalitet eller

(2) Gjennomført godkjent stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid på aktuelt fagområde eller dokumentert kunstnerisk virksomhet eller utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå og med en særlig fordypning som er relevant for fagområdet eller disiplinen

Alternativ 1 (Både forsknings- og utdanningskompetanse ut over minstekravet bedømmes og teller i rangeringen av søkere)

og

(3) Beherske grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning). Ferdighetene kan utvikles gjennom (alternativ 1a) egne program (minimum 200t), relevante kurs og egen praktiske undervisning **eller** (alternativ 1 b) egen praktiske undervisning.

Ferdighetene skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling.

Alternativ 2 (De grunnleggende kvalifikasjonene for undervisning og veiledning er "maksimumskrav" som kan opparbeides de to første årene etter ansettelsen/opprykket).

(3) Ut over kravene ovenfor må søkerne i løpet av 2 år etter tiltredelsen i stillingen ha gjennomført (alternativ 2a) eget program (minimum 200 timer)/ relevante kurs og egen praktiske undervisning, og ha opparbeidet grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning) **eller** (alternativ 2b) egen praktiske undervisning, og ha opparbeidet grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning).

Ferdighetene skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling som vurderes ved institusjonene.

Vi ber om at høringsuttalelser sendes elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser på www.regjeringen.no/id2583384 Høringsuttalelser er offentlige og blir publisert.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anders Trodal
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Akademiet for yngre forskere			
Akademikerforbundet	Tollbugata 35	0157	OSLO
Akademikerne	Fridtjof Nansens plass 6	0160	OSLO
Ansgar Teologiske Høgskole	Fredrik Fransons vei 4	4635	KRISTIANSAND S
Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Arkitektenes Fagforbund	Josefinesgt. 34	0351	OSLO
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	Postboks 6768 St. Olavs plass	0130	OSLO
Atlantis Medisinske Høgskole	Postboks 4290 Nydalen	0402	OSLO
Barne- og likestillingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Barrat Due musikk institutt	Postboks 5344 Majorstuen	0304	OSLO
Bergen Arkitekthøgskole	Postboks 39	5841	BERGEN
Bibliotekarforbundet	Postboks 431 Sentrum	0103	OSLO
Bjørknes høyskole	Lovisenberggt. 13	0456	OSLO
Campus Kristiania	Postboks 1195	0107	OSLO
Markedshøyskolen	Sentrum		
Den Norske Jordmorforening	Tollbugaten 35	0157	OSLO
Den norske legeforening	Postboks 1152 Sentrum	0107	OSLO
Den norske tannlegeforening	Postboks 2073 Vika	0125	OSLO
Den norske veterinærforening	Postboks 6783 St. Olavs plas	0130	OSLO
Det norske Diakonforbund	Rådhusgata 1-3	0151	OSLO
Det teologiske Menighetsfakultet	Postboks 5144 Majorstua	0302	OSLO
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning	Thron Nergaards veg 7	7044	TRONDHEIM
Econa	Postboks 1869 Vika	0124	OSLO
Fellesorganisasjonen	Pb. 4693 Sofienberg	0506	OSLO
Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO

Fjellhaug Internasjonale Høgskole	Sinsenvn. 15	0572	OSLO
Forskerforbundet	Postboks 1025 Sentrum	0104	OSLO
Forsvarsdepartementet	Postboks 8126 Dep.	0032	OSLO
Handelshøyskolen BI		0442	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Høgskolen i Innlandet	Postboks 400	2418	ELVERUM
Høgskolen i Molde	Postboks 2110	6402	MOLDE
vitenskapelig høgskole i logistikk			
Høgskolen i Oslo og Akershus	Postboks 4, St. Olavs plass	0130	OSLO
Høgskolen i Sørøst-Norge	Postboks 235	3603	KONGSBERG
Høgskolen i Østfold		1757	HALDEN
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	Arne Garborgsveg 22	4340	BRYNE
Høgskulen i Volda	Postboks 500	6101	VOLDA
Høgskulen på Vestlandet	Postboks 7030	5020	BERGEN
Høyskolen Diakonova	Postboks 6716 St. Olavs plass	0130	OSLO
Høyskolen for Ledelse og Teologi	Micheletsvei 62	1368	STABEKK
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Kulturdepartementet	Postboks 8030 Dep	0030	OSLO
Kunsthøgskolen i Oslo	Postboks 6853 St Olavsplass	0130	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landsorganisasjonen i Norge	Youngsgate 11	0181	OSLO
Lovisenberg diakonale høgskole	Lovisenberggaten 15 B	0456	OSLO
Lærernes Yrkesforbund	Lakkegata 3	0187	OSLO
Musikernes fellesorganisasjon	Møllergata 10	0179	OSLO

Musikkteaterhøgskolen	Trondheimsveien 137	0570	OSLO
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	Postboks 578	1327	LYSAKER
Naturviterne	Keysersgate 5	0165	OSLO
NLA Høgskolen	Postboks 74	5812	BERGEN
Noprsk nettverk for universitets- og høgskolepedagogikk	v/ leder Ivar Nordmo	5020	BERGEN
Nord universitet	Postboks 1490	8049	BODØ
Norges Dansehøgskole	Postboks 2956 Tøyen	0608	OSLO
Norges Farmaceutiske Forening	Tollbugt. 35	0157	OSLO
Norges forskningsråd	Postboks 564	1327	LYSAKER
Norges Handelshøgskole	Helleveien 30	5045	BERGEN
Norges idrettshøgskole	Postboks 4014 Ullevål Stadion	0806	OSLO
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon	Postboks 9100 Grønland	0133	OSLO
Norges Juristforbund	Kr. Augustsgt. 9	0164	OSLO
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	Postboks 5003	1432	ÅS
Norges musikkhøgskole	Postboks 5190 Majorstua	0302	OSLO
Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet		7491	TRONDHEIM
Noroff høyskole	Postboks 2544	4678	KRISTIANSAND
Norsk barnebokinstitutt	Postboks 2674 Solli	0203	OSLO
Norsk ergoterapeutforbund	Stortingsgata 2	0158	OSLO
Norsk Fysioterapeutforbund	Postboks 2704 St. Hanshaugen	0131	OSLO
Norsk Gestaltinstitutt AS Høgskole	Pilestredet 75C	0354	OSLO
Norsk høgskole for helhetsterapi	Husvikveien 105	3113	TØNSBERG
Norsk Lektorlag	Postboks 7037 St. Olavs plass	0130	OSLO
Norsk psykologforening	Pb. 419 Sentrum	0103	OSLO
Norsk Radiografforbund	Rådhusgata 4	0151	OSLO
Norsk studentorganisasjon	Holbergs gate 1	0166	OSLO

Norsk Sykepleierforbund	Postboks 456, Sentrum	0104	OSLO
Norsk tjenestemannslag	Møllergata 10	0179	OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep.	0033	OSLO
Parat	Postboks 9029 Grønland	0134	OSLO
Presteforeningen	Postboks 437 Sentrum	0103	OSLO
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO
Samfunnsviterne	Kr. Augustsgt. 9	0164	OSLO
Samfunnsøkonomene	Postboks 1917 Vika	0124	OSLO
Samisk høgskole	Hánnooluohkká 45	9520	KAUTOKEINO
Senter for internasjonalisering av utdanning	Postboks 1093	5809	BERGEN
Skolelederforbundet	Postboks 431 Sentrum	0103	OSLO
Skolenes landsforbund	Postboks 8783 Youngstorget	0028	OSLO
Skrivekunstakademiet	Georgernes Verft	5011	BERGEN
STAFO	Postboks 9038 Grønland	0134	OSLO
Steinerhøgskolen	Professor Dahls gate 30	0260	OSLO
Stipendiatororganisasjonene i Norge	Postboks 552 Sentrum	0105	OSLO
Tekna - Teknisk- naturvitenskapelig forening	Postboks 2312 Solli	0201	OSLO
Unio	Stortingsgata 2	0158	OSLO
Universitetet i Agder	Serviceboks 422	4604	KRISTIANSAND S
Universitetet i Bergen	Postboks 7800	5020	BERGEN
Universitetet i Oslo	Postboks 1072 Blindern	0316	OSLO
Universitetet i Stavanger		4036	STAVANGER
Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet		9019	TROMSØ
Universitets- og høgskolerådet	Stortorvet 2	0155	OSLO

Utdanningsforbundet	Postboks 9191 Grønland	0134	OSLO
Utenriksdepartementet	Postboks 8114 Dep	0032	OSLO
VID vitenskapelige høyskole	Postboks 184 Vinderen	0319	OSLO
Westerdals - Oslo School of Arts Communication and Technology	Postboks 9215 Grønland	0134	OSLO
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund	Postboks 9232 Grønland	0134	OSLO

Høringsnotat

Krav til utdanningsfaglig kompetanse for ansettelse i førsteamanuensisstilling og ansettelse/opprykk til professorstilling

Bakgrunn

I Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning varslet regjeringen at den vil arbeide for at utdanningsfaglig kompetanse skal verdsettes høyere, og at utdanningsfaglig kompetanse og undervisningserfaring i større grad skal vektlegges ved ansettelser og opprykk. I den sammenheng pekes det også på at Forskriftens krav til dokumentert pedagogisk kompetanse er for vage og at det ikke stilles ulike krav til førsteamanuensisstillingen og professorstillingen slik tilfellet er for forskerkompetansen(kap. 4.3)¹:

Kravene som stilles til dokumentert pedagogisk kompetanse er vage. Det kreves ikke kvalifisering gjennom en definert utdanning, og omfanget på den pedagogiske kompetansen er ikke angitt. Selv om det ofte vil være krav om formell pedagogisk basiskompetanse, åpnes det for at undervisningserfaring kan være nok. At forskriften ikke stiller tydelige minstekrav til pedagogisk basiskompetanse for ansettelse i faste, kombinerte stillinger, og at det ikke stilles krav om dokumentert progresjon mellom nivåene, kan gjøre det lite motiverende å øke utdanningskompetansen. Det kan oppleves som mer rasjonelt og faglig motiverende å øke forskningskompetansen fordi det er nødvendig for å avansere til en høyere stilling. Forskriften kan også gjøre det mer krevende for bedømmingskomiteer å legge avgjørende vekt på utdanningskompetansen ved rangering av søkere.

Med bakgrunn i dette oppnevnte Kunnskapsdepartementet en arbeidsgruppe for å utrede og komme med forslag til utdanningsfaglig kompetanse og undervisningserfaring som skal kreves for stillingene førsteamanuensis og professor i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger (FOR-2006-02-09-129).

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/sec3#KAP4-5>

Arbeidsgruppen har bestått av følgende medlemmer:

Prorektor, professor Anne Borg, NTNU

Professor Gunnar Grepperud, UiT Norges arktiske universitet

Instituttleder, professor Anne Julie Semb, UiO

Seniorrådgiver Gro Dæhlin, NTNU, har fungert som sekretær for arbeidsgruppen

Mandat

Arbeidsgruppen skal utforme et forslag til høringsnotat om endringer i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger med forslag til forskriftsformuleringer for krav til utdanningsfaglig kompetanse i de kombinerte stillingene professor og førsteamanuensis.

Forslaget skal:

- inneholde krav til pedagogisk basiskompetanse av et omfang på 150-200 timer som alle må ha gjennomført innen ett år etter ansettelse.
- Inneholde krav til utdanningsfaglig kompetanse for professorstillingen som det er naturlig å stille til ansatte på høyeste nivå, og som motiverer ansatte på lavere nivå til å legge stort engasjement i å fortløpende utvikle sin utdanningskompetanse.
- inneholde generelle krav som skal gjelde for alle fagområder og institusjoner. Institusjonene skal fortsatt kunne fastsette egne og høyere krav ved egen institusjon eller fagområder ved denne.
- inneholde generelle krav for stillingene som gjør at søkere fra andre institusjoner i inn- og utland kan dokumentere om de oppfyller dem.

Sentrale referanser for arbeidet

Arbeidsgruppen bygger sitt forslag på følgende kilder:

- Utfyllende bestemmelser for tilsetting og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved noen av de norske universitetene, herunder også klargjøring av pedagogisk kompetanse
- UHRs *Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse.*
- Sveriges universitets- och högskoleförbund sine nasjonale, veiledende retningslinjer *Rekommendationer om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning samt ömsesidigt erkännande.*

- Situasjonen i dansk høyere utdanning, herunder *Bekendtgørelse om stillingsstruktur for videnskabeligt personale ved universiteter av 17.juli 2015*
- De nasjonale fagråds anbefalinger når det gjelder pedagogisk kompetanse for førsteamanuensis og professor
- Utredningen *Innsats for kvalitet. Forslag til et meritteringssystem for undervisning ved NTNU og UiT Norges arktiske universitet*. 2016
- Meld.St.nr.16 (2016-17) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*
- Informasjon om noen av de universitetspedagogiske tilbudene som er gitt i skandinavisk høyere utdanning
- Diverse faglitteratur, bl.a. Stensaker, B. m. fl. 2017: *Strengthening Teaching and Learning in Research Universities. Strategies and Initiatives for Institutional Change*. Palgrave Macmillan
- Samtaler med ansatte og ledere i norsk, dansk og svensk høyere utdanning.

Forslag til forskriftsformulering for grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning ved ansettelse i stilling som førsteamanuensis

For § 1-4 (3) krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse i stilling som førsteamanuensis, foreslår arbeidsgruppen følgende formulering:

Beherske grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning). Ferdighetene kan utvikles gjennom egne program (minimum 200 t), relevante kurs og/eller egen praktiske undervisning og skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling

Arbeidsgruppens kommentarer:

Arbeidsgruppen deler Kunnskapsdepartementets vurdering om at kravet til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisningsoppgaven i dagens forskrift er for generell og ikke gir de nødvendige føringer på hva dette bør omfatte. En noe nærmere presisering er foretatt i UHRs «Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse» fra 2015. Dokumentet har veiledende status, og det er for arbeidsgruppen uklart hvor godt kjent det er og i hvilken grad det faktisk legges til grunn ved utforming av universitets- og høgskolepedagogiske tilbud eller som grunnlag for vurdering av undervisnings- og veiledningskvalifikasjoner ved

stillingsvurderinger. UHRs veiledende retningslinjer fremstår som generelle og ambisiøse, noe som innebærer at de mål som angis bare i begrenset grad vil la seg realisere innenfor rammen av et grunnleggende kvalifiseringsprogram på 150-200 timer (jf. mandatet). Etter arbeidsgruppens vurdering er det derfor behov for en presisering og prioritering av hva grunnleggende kvalifikasjoner innen undervisning og veiledning skal omfatte. En slik nasjonal og felles standard i forskriftsform vil være til hjelp ved utforming av kurstilbud ved den enkelte institusjon, samtidig som det vil være til hjelp for den enkelte i dokumentasjonsarbeidet.

For øvrig vil arbeidsgruppen peke på behovet for mer forskningsbasert kunnskap om erfaringer og effekter av de tiltak universitet og høyskoler har satt i verk for å styrke sine ansattes undervisnings- og veiledningskompetanse. Mangelen på slik forskningsmessig dokumentasjon gjør at det i dag eksisterer mange og ulike fortellinger, anekdoter og vurderinger av denne virksomheten. Vi vet for eksempel lite sikkert om slike tiltak har hatt betydning for den enkeltes faktiske adferd som underviser.

Ad «beherske grunnleggende ferdigheter»

Med formuleringen «beherske grunnleggende ferdigheter» ønsker arbeidsgruppen å understreke betydningen av å kunne utøve sin undervisnings- og veiledningspraksis med trygghet, kvalitet og variasjon tilpasset faglige særtrekk, studentenes forutsetninger og andre relevante situasjonsbetingede forhold. Dette forutsetter at den enkelte kan ta i bruk de mest vanlige undervisnings- og veiledningsformer og har de ferdigheter som kreves for god planlegging og nødvendig videreutvikling (se under). Det forutsetter også at man forstår, begrunner og vurderer sin undervisning med utgangspunkt i egne og andres erfaringer og gjerne med referanse til relevant forskning. Når det gjelder sistnevnte vil arbeidsgruppen særlig peke på forskning som ser nærmere på sammenhengen mellom undervisnings- og veiledningsformer, de vilkår disse utøves under og studentenes læringsutbytte/-effekt.

Ad «planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning»

Arbeidsgruppen har valgt å unngå pedagogikkbegrepet i sitt forslag til ny forskriftsformulering. Det er to hovedgrunner til dette. For det første ønsker arbeidsgruppen å tydeliggjøre de grunnleggende kvalifikasjonenes praktiske forankring. For det andre ønsker arbeidsgruppen å unngå en for sterk assosiasjon til universitets- og høyskolepedagogikk som fagområde siden dette forstås og vurderes noe ulikt i fagmiljøene. Som en konsekvens av dette har arbeidsgruppen også valgt å erstatte formuleringen «pedagogisk basiskompetanse» med «grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning».

I forslag til forskriftstekst er undervisnings- og veiledningsoppgaven konkretisert til fire delfunksjoner; planlegging, gjennomføring, vurdering og evaluering/utvikling. Dette er en vanlig og allment akseptert inndeling med en tydelig innretning mot kvalitetssikring og utvikling av egen undervisningspraksis.

De grunnleggende kvalifikasjonene innen undervisning og veiledning skal omfatte alle fire delfunksjoner. Siden hver av dem dekker en rekke viktige problemstillinger og utfordringer, er det nødvendig at den enkelte utdanningsinstitusjon prioriterer og klargjør hva det skal legges vekt på. Arbeidsgruppen har ikke sett det som sin oppgave å angi en konkret og detaljert oversikt over hva som kan, eller bør, legges vekt på innen hver av delfunksjonene, men vil allikevel kort og punktvis gi noen eksempler på relevante tema:

- Kan utvikle studieplaner og planlegge egen undervisning og fagemner, med særlig vekt på formulering av gode læringsutbyttebeskrivelser og anvendelse av disse som redskap og retning i egen undervisning.
- Har et sikkert grep om de mest vanlige undervisningsformene i høyere utdanning, dvs. kan anvende og variere disse på best mulig måte ut fra målgruppe, fagområde og den situasjon de anvendes i.
- Anvender digitale verktøy og digitale læringsressurser på en relevant og læringsfremmende måte.
- Behersker de mest vanlige vurderings- og prøveformer og har utviklet en god forståelse for om disse fremmer og måler det læringsutbyttet som er ønsket oppnådd.
- Gir velfunderte og læringsfremmende tilbakemeldinger til enkeltstudenter og studentene som gruppe.
- Evner å reflektere og handle på bakgrunn av evaluering av egen undervisning.

Ad «egne program (minimum 200 t), relevante kurs og/eller egen praktiske undervisning»

Arbeidsgruppen ønsker å videreføre dagens ordning med at de grunnleggende kvalifikasjonene kan innhentes og utvikles gjennom egne program og /eller egen praktiske undervisning. Dette gir en viss fleksibilitet både for den enkelte og institusjonene.

Med «program» mener arbeidsgruppen:

Spesifikke programtilbud med det formål å kvalifisere for alle sider ved grunnkompetansen, det som til vanlig blir definert som universitets- og høgskolepedagogiske tilbud.

Med «kurs» mener arbeidsgruppen:

Enkeltstående kurs som både i tema og omfang dekker ett eller flere av de krav som stilles gjennom forskrift og institusjonenes mer konkrete kriterier. Deltakelse på slike kurs bør gi en viss reduksjon ved deltakelse i institusjonenes egne programtilbud (jf. definisjonen av program)

I tillegg mener altså arbeidsgruppen at det fremdeles bør vært mulig å utvikle sin undervisningskompetanse gjennom bevisst og systematisk arbeid med egen undervisning og veiledning. Det er her viktig å understreke at man gjennom en slik tilnærming må imøtekomme de krav og kriterier som er angitt. Ansiennitet og omfang alene er utilstrekkelig.

Når det gjelder kvalifisering i form av egne program/kurs foreslås et minsteomfang på 200 t. Dette skal omfatte undervisnings- og veiledningstimer, selvstudier og tid knyttet til praktisk utviklingsarbeid. 200 timer er også i tråd med UHRs² *Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse* og med det Kunnskapsdepartementet angir i mandatet for denne arbeidsgruppen. Et slikt arbeidsomfang gjør også at omfanget nærmer seg noe de krav som settes til slike kurs i Sverige og Danmark, selv om kravene her er strengere og i enkelte sammenhenger nesten utgjør det dobbelte antall timer.³ Etter arbeidsgruppens mening bør utdanningsinstitusjonene vurdere å tilby ikke-obligatoriske påbygningskurs eller tilleggsprogram for vitenskapelig ansatte med særlig interesse for undervisnings- og veiledningsoppgaven.

I gruppens mandat stilles det krav om at alle skal ha gjennomført grunnleggende kvalifisering innen ett år etter ansettelse. Arbeidsgruppen mener dette er for kort tid. Første året som nyansatt er ofte svært krevende og forutsetter at den enkelte skal sette seg inn i en rekke forhold, herunder også komme i gang med egen undervisning og veiledning. Dette gjelder særlig for ansatte som er internasjonalt rekruttert. Åpnes det dessuten for en erfarings- og praksisbasert utvikling av de grunnleggende ferdighetene, må det også gis tilstrekkelig tid til å erverve disse. Gruppen foreslår derfor at man holder fast ved den ordning som i dag praktiseres ved flere av de høyere utdanningsinstitusjonene, dvs. i løpet av en periode på 2 – 3 år.

² http://www.uhr.no/documents/Nasjonale_veiledende_retningslinjer_for_uh_pedagogisk_basiskompetanse.pdf

³ http://www.nokut.no/Documents/NOKUT/Artikkelbibliotek/Kunnskapsbasen/Aktuelle%20analyser/2014/Lid_Stein_Erik_Hva_kreves_av_pedagogisk_basiskompetanse_for_undervisning_i_UH_sektoren_2014.pdf

Velger man å følge KD's ønske om ett år, vil det etter all sannsynlighet være nødvendig å inkludere større deler av, eller hele, programtilbudet, innenfor rammen av ph.d- utdanningen, alternativt som ett ekstra krav på toppen av dagens ph.d.- utdanning. Dette reiser en rekke spørsmål som ligger utenfor det mandat som er gitt for dette arbeidet.

Ad «skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling»

Grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning skal dokumenteres i form av en samlet og systematisk fremstilling og etter en mal som bestemmes nærmere av den enkelte utdanningsinstitusjon. Som i svensk og dansk høyere utdanning blir det også i norsk sammenheng gradvis mer vanlig med dokumentasjon i form av en såkalt «pedagogisk mappe» eller portefølje med klare krav til oppbygging og tematisering. Dette er for eksempel innført som dokumentasjonsordning ved UiT Norges arktiske universitet. «Pedagogisk mappe» kan forstås på (minst) to måter, dels som synonymt med «systematisk dokumentasjon», dels som betegnelse på en systematisk dokumentasjon som følger bestemte kriterier og krav slik det for eksempel kommer til uttrykk ved UiT Norges arktiske universitet. For å unngå mulige misforståelser og sammenblandinger har arbeidsgruppen derfor valgt ikke å anvende betegnelsen «pedagogisk mappe» i forslaget til forskriftstekst. Dette er også gjort for å åpne opp for andre gode dokumentasjonsformer og ut fra mandatets understrekning av at kravene skal være generelle, slik at søkere fra andre institusjoner i inn- og utland skal kunne dokumentere at de oppfyller kravene.

Uansett er det viktig at utdanningsinstitusjonene etablerer klare og entydige krav til form og innhold i dokumentasjonen og at denne bygger på krav og kriterier som gjør dokumentasjonen mulig.

Forslag til forskriftsformulering for grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning ved ansettelse/opprykk til stilling som professor

For § 1-2 (3) krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse i stilling som professor, foreslår arbeidsgruppen følgende formulering:

I tillegg til de krav til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*

- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap*

Arbeidsgruppens kommentarer:

I tråd med forventningene uttrykt av regjeringen i Meld. St. nr. 16 (2016-2017) og arbeidsgruppens mandat, har det vært viktig for arbeidsgruppen å synliggjøre en tydelig progresjon i kravene til kvalifikasjoner for undervisning og veiledning mellom førsteamanuensis og professor.

Arbeidsgruppen har i den sammenheng lagt vekt på tre hovedfaktorer; kontinuerlig arbeid med kvalitetsutvikling av egen undervisning og veiledning, bred erfaring med veiledning og arbeid med å styrke utdanningskvaliteten ved egen institusjon

Ad «Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid»

Arbeidsgruppen mener at det er rimelig å forvente at søkere til professorstillinger har utviklet og utvidet sine undervisnings- og veiledningskvalifikasjoner over tid og som en integrert del av den enkeltes akademiske utvikling. Dette kan komme til uttrykk gjennom:

- Aktiv bruk av student - og kollegaresponser på egen undervisning og veiledning, inklusiv emneevaluering
- Oppfølging av studieprogramevalueringer
- Utprøving av ulike undervisningsformer- og aktiviteter og vurderingsformer, herunder digitale, med tanke på å øke studentenes læringsutbytte
- Utvikling av veiledningspraksis og oppfølging av studenter.
- Deltakelse på relevante kurs, seminar, videreutdanninger og ulike former for erfaringsdeling om undervisning og veiledning
- Samarbeid med eget og andre fagmiljø om kvalitetsutvikling av undervisning og veiledning

Ad «Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d. nivå»

Selv om veiledningsoppgaven ivaretas av alle faglige ansatte, er den av særlig betydning, og tillegges særlig vekt, i professorstillingene. Disse stillingene har ofte et særskilt ansvar for veiledning av master- og ph.d-studenter samtidig som de forvalter et faglig leder- og veiledningsansvar overfor sine kolleger. Det er derfor svært viktig at de som søker stilling eller opprykk til professor er rustet for denne oppgaven ved at de gjennom sin veiledning har erfart, og løst, det mangfold av utfordringer som oppstår i møtet med ulike faglige problemstillinger og studentenes ulike forutsetninger. Det er ønskelig med en god balanse mellom veiledning av studenter på master- og ph.d.- nivå, men arbeidsgruppen er klar over at forholdet mellom studentrekruttering og antall

ansatte ved den enkelte enhet gjør at denne balansen kan/vil forskyves. Denne forskjell mellom fagmiljø gjør også at hva som vil gjelde som bred erfaring må relateres til den konkrete fag- og institusjonskonteksten.

Dette er primært et kvantitetskrav og skal sikre at søkere har den bredde i veiledererfaring som er nødvendig for å tiltre et professorat. Krav til veiledningskvalitet dekkes, etter arbeidsgruppens mening, av det krav som stilles i første strekpunkt i forslag til ny forskriftstekst.

Ad «Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap»

Som det fremkommer av Meld. St. 16 (2016-2017) handler mye av kvalitetsarbeidet innen undervisning og veiledning om å skape en kulturrendring som kort kan oppsummeres som overgangen fra en individuell til en kollektiv kultur for læring. I denne kulturrendringen vil de faglige lederne ha en særlig viktig posisjon. Det må derfor forventes at en professor, i tillegg til utvikling av egen undervisning- og veiledning, må bidra til utvikling av utdanningsinstitusjonens utdanningskvalitet og av eget fags utdanningspraksis og innhold. Det er etter arbeidsgruppens vurdering, viktig at søkere til professorstillinger er rustet til å ivareta slike felles oppgaver. Eksempler på dette kan være:

- Kollegaveiledning
- Ledelse og/eller utvikling av studieprogram
- Deltakelse i/leder av evalueringer og utredninger
- Arbeid med søknader og gjennomføring av større utviklingsprosjekt innen utdanning.

Forslag til endring i Forskriftens § 1-1

I tillegg til det arbeidsgruppen er bedt om å komme med forslag og kommentarer til, har arbeidet også avdekket behovet for å supplere § 1- 1 i dagens Forskrift slik at det sikres at alle høyere utdanningsinstitusjoner utvikler og vedtar utfyllende krav til grunnleggende kvalifikasjoner innen undervisning og veiledning.

I dag står det:

§1-1(1) Forskriften fastsetter generelle kriterier for ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger ved institusjonene under lov om universiteter og høyskoler. Institusjonene kan fastsette krav for den enkelte stillingstype ut over disse kravene for hele eller deler av institusjonen. Ved kunngjøring av den enkelte stilling kan det stilles mer spesifiserte krav.

Ansettelsesmyndighetene kan stille krav om at den som blir ansatt, forplikter seg til å gjennomgå en bestemt opplæring, innen en viss tidsfrist.

Arbeidsgruppen foreslår at dette endres til:

§1-1(1) Forskriften fastsetter generelle kriterier for ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger ved institusjonene under lov om universiteter og høyskoler. Institusjonene kan fastsette krav for den enkelte stillingstype ut over disse kravene for hele eller deler av institusjonen. Ved kunngjøring av den enkelte stilling kan det stilles mer spesifiserte krav. Ansettelsesmyndighetene kan stille krav om at den som blir ansatt, forplikter seg til å gjennomgå en bestemt opplæring, innen en viss tidsfrist. Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres

Arbeidsgruppens kommentarer:

I Meld. St. nr. 16 (201-2017) vises det til en kartlegging av NOKUT i 2014 hvor det fremkom at under halvparten av de 32 institusjonene som ble undersøkt, hadde utfyllende reglement for å operasjonalisere de generelle kravene i forskriften. Det vanligste tilleggskravet institusjonene satte, var at nyansatte skal ha gjennomgått kvalifiseringstilbud i løpet av to eller tre år. I realiteten innebærer dette at flertallet av norske, høyere utdanningsinstitusjoner ikke har en konkret og felles referanseramme, vedtatt av institusjonenes styrende organer, for hva grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning skal omfatte. Til vanlig er de krav/kriterier som finnes spesifikt knyttet til de universitets- og høgskolepedagogiske kursene, utviklet og bestemt av de kursansvarlige. Så langt arbeidsgruppen er kjent med er disse kriteriene lite kjent i fagmiljøene, og det er uklart i hvilken grad disse anvendes i forbindelse med stillingsvurderinger. Det er dermed en åpenbar fare for at det innen den enkelte utdanningsinstitusjon opereres med flere og ulike sett kriterier for hva denne kompetansen skal omfatte. For å sikre en mer ensartet vurdering i tilsettings- og opprykksaker og for å sikre at det er de samme forhold som vektlegges og vurderes både ved stillingsvurderinger og som del av et kvalifiseringsprogram, mener arbeidsgruppen at det må stilles krav til alle utdanningsinstitusjoner om at det skal foreligge nærmere kriterier for ansattes undervisnings - og veiledningskompetanse og hvordan denne skal vurderes og vektlegges.

Krav til utdanningsfaglig kompetanse for ansettelse i professor- og førsteamanuensisstillingene

På bakgrunn av mandat for «arbeidsgruppe som skal utrede krav til utdanningsfaglig kompetanse for ansettelse i professor- og førsteamanuensisstillingene», foreslår arbeidsgruppen følgende endringer i FOR-2006-02-09-129:

For § 1-4 (3) krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse i stilling som førsteamanuensis, foreslår arbeidsgruppen følgende formulering:

Beherske grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning). Ferdighetene kan utvikles gjennom egne program (minimum 200 t), relevante kurs og/eller egen praktiske undervisning og skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling

For § 1-2 (3) krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse i stilling som professor, foreslår arbeidsgruppen følgende formulering:

I tillegg til de krav til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap*

I tillegg til det arbeidsgruppen er bedt om å komme med forslag og kommentarer til, har arbeidet også avdekket behovet for å supplere § 1- 1 i dagens Forskrift, slik at det sikres at alle høyere utdanningsinstitusjoner utvikler og vedtar utfyllende krav til grunnleggende kvalifikasjoner innen undervisning og veiledning.

§1-1(1) Forskriften fastsetter generelle kriterier for ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger ved institusjonene under lov om universiteter og høyskoler. Institusjonene kan fastsette krav for den enkelte stillingstype ut over disse kravene for hele eller deler av institusjonen. Ved kunngjøring av den enkelte stilling kan det stilles mer spesifiserte krav.

Ansettelsesmyndighetene kan stille krav om at den som blir ansatt, forplikter seg til å gjennomgå en bestemt opplæring, innen en viss tidsfrist. Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres

Til fakultetene, UB, museene, sentre

Internt dokument – unntatt offl. § 14

Dato: 15. februar 2018
Saksnr.: 2018/250

Høring – endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Avdeling for personalstøtte viser til vedlagt høringsnotat av 3. januar 2018, hvor Kunnskapsdepartementet ber om innspill på endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Avdeling for personalstøtte ber fakulteter, UB, museer og sentre om deres synspunkter på forskriftsendringene.

Forskriftsendringene kommer som et resultat av regjeringens ønske om å arbeide for at utdanningsfaglig kompetanse skal verdsettes høyere, og at slik kompetanse og undervisningserfaring i større grad skal vektlegges ved ansettelser og opprykk. Endringsforslaget vil gi mer detaljerte og klare regler knyttet til de krav som stilles til førsteamanuensis- og professorstillingers pedagogisk kompetanse.

Endringsforslagene berører forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger §§ 1-1, 1-2 og 1-4.

For § 1-4 «Kriterier for ansettelse i stilling som førsteamanuensis», foreslår arbeidsgruppen en nærmere presisering av hvilke krav som skal stilles som grunnleggende krav til kvalifikasjoner for undervisning og veiledning. Arbeidsgruppen foreslår et nytt tredje ledd, der krav til pedagogisk kompetanse tydeliggjøres. Forskriftsendringen er ment som en presisering av UHRs «Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk kompetanse» fra 2015. Arbeidsgruppen forslår et minsteomfang på 200 timer kvalifisering i form av program/kurs, som skal opparbeides innen 2-3 år etter ansettelsen. Kunnskapsdepartementet viser i den forbindelse til at det i forskriftsbestemmelsen er benyttet «og» mellom kravene til forsknings-/kunstnerisk kompetanse pkt. 1 og 2 og utdanningskompetanse pkt.3, og antar at også utdanningskompetanse dermed skal ha betydning ved rangering av søkerne. I den forbindelse ber Kunnskapsdepartementet særlig tilbakemelding på høringsinstansenes synspunkt på dette.

Det bes også om høringsinstansenes synspunkter på hvorvidt grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning skal kunne opparbeides gjennom formaliserte program/kurs i tillegg til egen undervisning eller om det er tilstrekkelig med opparbeidet kompetanse ved egen undervisning alene.

I forskriftens § 1-2 «Kriterier for ansettelse i stilling som professor», vil arbeidsgruppen tydeliggjøre progresjonen i kravene til kvalifikasjoner for undervisning og veiledning mellom

Avdeling for personalstøtte

Postadresse: Postboks 1071 Blindern, 0316 Oslo

Besøksadresse: Problemveien 7, Lucy

Smiths hus, 0316 Oslo

Telefon: 22 85 50 50 (sentralbord)
e-post: postmottak@admin.uio.no

førsteamanuenser og professorer ved å tilføre et nytt tredje ledd. Arbeidsgruppen foreslår at i tillegg til de grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal professor i tillegg dokumentere; kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid, bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og Ph.D.-nivå, samt deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller fagfellesskap.

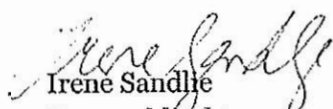
Slike forskriftsendringer og krav til pedagogisk kompetanse, vil medføre at søkere til professorstilling med høy forskningskompetanse, men som ikke har opparbeidet nødvendig utdanningsfaglig kompetanse, ikke lenger vil være kvalifisert for ansettelse på professornivå. Kun søkere med høy forskningskompetanse og tilstrekkelig utdanningsfaglig kompetanse vil kvalifisere for slik ansettelse.

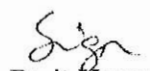
Som et resultat av endringsforslagene i §§ 1-2 og 1-4, er det fremsatt forslag om at § 1-1 også suppleres i henhold til dagens forskrift. For å sikre en mer ensartet vurdering i tilsetnings- og opprykksaker, og for å sikre at det er de samme forhold som vektlegges og vurderes både ved stillingsvurderinger og som del av et kvalifikasjonsprogram, foreslår arbeidsgruppen at det stilles krav til alle utdanningsinstitusjoner fastsetter nærmere kriterier for undervisningskompetanse. Arbeidsgruppen foreslår å tilføre følgende til bestemmelsen; «*Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres*».

Universitetet har allerede regler for vurdering og vektlegging av pedagogisk kompetanse ved tilsetting i faste vitenskapelige stillinger som er tillagt undervisning; <http://www.uio.no/om/regelverk/personal/vitenskapelig/pedagogbasiskomp.html>. En konsekvens av forskriftsendringen vil være at UiO må endre nåværende regelverk i tråd med forskriftsendringene, slik de fremgår ovenfor.

Kommentarer til vedlagte høringsnotat bes sendt til Avdeling for personalstøtte innen **5. mars 2018**.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Berit Hernes Bakke, b.h.bakke@admin.uio.no.

Irene Sandlie
Personaldirektør

Berit Hernes Bakke
Advokat/gruppeleder

VEDLEGG.

- Høringsnotat av 3. januar 2018 Kunnskapsdepartementet; endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Avdeling for personalstøtte, UiO

Dato: 5.3.2018
Saksnr.: 18/250

Endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger – innspill fra Det medisinske fakultet, UiO

Det medisinske fakultet (MED) er positiv til forskriftsendringer som vil føre til at utdanningsfaglig kompetanse verdsettes høyere, og at utdanningsfaglig kompetanse og undervisningserfaring vektlegges ved ansettelser og opprykk. Endringene vil på en god måte kunne understøtte MEDs arbeid med å vektlegge og utvikle utdanningskvaliteten.

Når det gjelder kriterier for ansettelse i stilling som førsteamanuensis og spørsmålet om hvordan grunnleggende undervisningskvalifikasjoner (jvf § 1-4 (3)) skal opparbeides og dokumenteres mener MED følgende:

- Det kan opparbeides og dokumenteres gjennom fullført kurs/organisert utdanning av et omfang på 200 timer.
- **Eller** ferdighetene kan utvikles og dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling av egen undervisning, veiledning, utdanningsledelse, utvikling av nye emner, kreativ bruk av nye undervisningsmetoder etc. Dette alternativet er særlig viktig i og med at MED har en rekke lærere/forskere som er ansatt i 20% stillinger.
- Det er viktig at institusjonene selv får spesifisere nærmere kriteriene for utdanningsfaglig kompetanse slik at det kan tas hensyn til ulikheter i faglig egenart.

MED støtter forslaget om at søkere til professorat skal dokumentere pedagogisk kompetanse som går utover de krav som stilles til førsteamanuensis. Videre er MED opptatt av at den utdanningsfaglige kompetansen må få en mer avgjørende rolle ved ansettelse i 1. amanuensis/ professorat.

Med vennlig hilsen

Frode Vartdal
dekan

Unn-Hilde Grasmø-Wendler
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved UiO i tråd med UiOs reglement for elektronisk godkjenning.

Fakultetsadministrasjonen
Kontoradr.: Klaus Torgårdsvei 3

Telefon: 22 84 53 00
Telefaks: 22 84 53 01
postmottak@medisin.uio.no
www.med.uio.no

Til:
AP Avdeling for personalstøtte

Dato: 01.03.2018
Saksnr.: 2018/250 HANNESO

Unntatt offentlighet: offl § 14

Høring - endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

MN er positive til de foreslåtte endringene i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Intensjonen i endringene er i tråd med MN fakultetets satsing på utdanning InterAct – Kultur for læring og visjonen her om en mer helhetlig og forskningsbasert tilnærming til utdanningsutvikling. MN-ledelsen legger vekt på at kompetanse og innsats innenfor utdanningsutvikling skal telle ved ansettelse og opprykk og anser dette som en forutsetning for å lykkes med InterAct.

MN-fakultetet støtter forslaget om at undervisningskompetanse skal vurderes og vektlegges ved rangering av søkere til førsteamanuensisstillinger.

Til spørsmålet om grunnleggende kvalifikasjoner skal opparbeides gjennom kurs eller egen undervisning, mener MN at ved ansettelse og opprykk skal dokumentert egen undervisning sidestilles med gjennomført opplæring. Egen undervisning må imidlertid understøttes av en eller annen form for evaluering som bekrefter at undervisningen holder god kvalitet. Etter ansettelse eller opprykk, må manglende formell pedagogisk kompetanse bygges med kurs anbefalt og godkjent av institusjonen. Det er dermed ikke ønske om å ha et minstekrav på 200 timer pedagogisk opplæring ved rangering av søkere. For §1-4 (3) om krav til pedagogisk basiskompetanse i stilling som førsteamanuensis, blir det viktig med «eller» i setningen:

«Ferdighetene kan utvikles gjennom egne program (minimum 200 timer), relevante kurs og/eller egen praktisk undervisning og skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling.»

MN ønsker å kunne foreta en helhetlig vurdering av dokumentert egenerfaring og formell kompetanse innen undervisning ved rangering av søkere ved ansettelse av førsteamanuenser.

Fakultetsadministrasjonen
Kontoradr.: Sem Sælands vei 24

Telefon: 22 85 52 00
Telefaks: 22 85 63 39
postmottak@mn.uio.no

MN støtter forslaget om at søkere til et professorat skal i tillegg til kravene for førsteamanuenser, også dokumentere utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og fagfellesskap. Krav om en sterk utdanningsfaglig kompetanse i tillegg til den forskningsfaglige kompetansen ved ansettelse av eller opprykk til professor, er et viktig strategisk grep for at MN skal kunne nå sine mål.

MN ønsker at institusjonene skal kunne utarbeide nærmere kriterier for å dokumentere undervisnings- og utdanningskompetanse og hvordan denne skal vurderes slik at dette blir tilpasset faglig egenart.

Med hilsen

Jarle Nygard
Fakultetsdirektør

Hanne Sølna
Seksjonssjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:
Hanne Sølna
+4722856274, hanne.solna@mn.uio.no

Til:
AP Avdeling for personalstøtte

Dato: 02.03.2018
Saksnr.: 2018/250 LEIFEJ

Unntatt offentlighet: offl § 14

Høring - endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Ad § 1-4 (Kriterier for ansettelse i stilling som førsteamanuensis)

OD slutter seg til arbeidsgruppens forslag om et minsteomfang på 200 timer kvalifisering i form av program/kurs som skal opparbeides innen to – tre år etter ansettelsen.

Ad Kunnskapsdepartementets påpekning av «og»:

Etter ODs syn er det klart at også utdanningskompetanse skal ha betydning ved rangering av søkerne til en kombinert undervisnings- og forskerstilling.

Ad siste avsnitt i notatet

Grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning skal kunne opparbeides gjennom formaliserte program/kurs i tillegg til egen undervisning.

Det er ikke tilstrekkelig med opparbeidet kompetanse ved egen undervisning alene.

Ad § 1-2 (Kriterier for ansettelse i stilling som professor)

Ovennevnte grunnleggende krav gjelder også for professorer.

OD er enig i arbeidsgruppens forslag om at professor i tillegg til grunnleggende kvalifikasjoner for undervisning og veiledning skal dokumentere «kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid» og «deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller fagfellesskap.»

Veiledningskompetansen bør imidlertid være høyere for tilsetning i professorater og man må kunne dokumentere dette blant annet ved å ha vært hovedveileder for ph.d.-student som har oppnådd ph.d.-graden.

Ad § 1-1

OD er uenig i arbeidsgruppens forslag om at «Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres.» Det bør være én regel når det gjelder undervisningskompetanse for alle universitetene i Norge ved vurdering av søkere til kombinerte undervisnings- og forskerstillinger. Alle bør ha de samme kvalifikasjonskravene.

Med hilsen

Pål Barkvoll
Dekan

Leif Erling Jensen
Ass fakultetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:
Leif Erling Jensen
+4722852230, l.e.jensen@odont.uio.no

UiO
v/personaldirektør Irene Sandlie

Dato:
2.03.2018
Deres ref.:
Vår ref.:
2018/250

Svar på høring om krav til utdanningsfaglig kompetanse for ansettelse i førsteamanuensis og ansettelse/opprykk til professorstillinger

Fakultetet viser til brev fra UiO datert 15. 02.2018 vedlagt høring fra Kunnskapsdepartementet om forslag til endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings og forskerstillinger.

Fakultetet stiller seg generelt positivt til at utdanningskompetanse skal vektlegges tydeligere i forskriften, og at det er progresjon i utdanningskravene fra førsteamanuensis til professor.

Vi tilsetter i dag som hovedregel kun i førsteamanuensisstillinger og praksis er at søkerens undervisningskompetanse blir vektlagt i prioriteringen mellom søkerne. Selv om utdanningsfaglig kompetanse blir vurdert ved tilsetting, så har UiO et krav om at den som tilsettes må ta pedagogisk basiskompetanse innen to år. Det er ikke alle som gjennomfører dette innenfor tiden og det stilles heller ikke krav til at pedagogisk basiskompetanse må være dokumentert før professoropprykket gis.

Fakultetet mener at utdanningskravet for førsteamanuensis bør være oppfylt innen to år, som i dag, og ikke som et minimumskrav ved tilsetting. Det åpner for fleksibilitet og sikrer at vi kan rekruttere unge undervisningstalenter. Det er likevel fint om institusjonen kan lage et register av virkemidler/maler for dokumentasjon for hva som skal vurderes i tilsettingsprosessen.

Hvis utdanningskravet til førsteamanuensis blir et minimumskrav ved tilsetting, må fakultetet vurdere hvordan rekrutteringsstillingene stipendiat/postdoktor kan gi bedre muligheter til å opparbeide utdanningsfaglige kvalifikasjoner

Fakultetet vurderer det slik at kravene vil få størst betydning ved vurdering av professoropprykk. Søkerne må da både dokumentere at de grunnleggende kravene til førsteamanuensiskompetanse er oppfylt, samt at de må dokumentere utdanningskravene til professor. En bekymring er likevel muligheten for at vi kan få problemer med å få tilsatt søkere med professorkompetanse fra utlandet/utenfor UiO til våre førsteamanuensisstillinger dersom de ikke har den utdanningsfaglige kompetansen som nå kreves som professor. De vil da måtte bli værende som førsteamanuensis i lengre tid, noe som trolig vil være uaktuelt for disse søkerne. Vi risikerer dermed å gå glipp av toppkandidater.

Seksjon for HR, personal og arkiv
Postadr.: Postboks 1079 Blindern, 0316
OSLO
Kontoradr.:

Telefon: 22 85 63 83
Telefaks: 22 84 44 60
postmottak@hf.uio.no
www.hf.uio.no
Reg.nr.: 971 035 854

Fakultetet ønsker fleksibilitet, slik at dokumentasjon på at kandidater oppfyller utdanningskravene kan gjøres enten via kurs eller dokumenteres gjennom undervisningserfaring og at dette kan bli vurdert etter retningslinjer fra UiO.

Når det gjelder kravet om at en professor skal ha veiledet både master- og doktorgradskandidater, så kan dette bli problematisk å få til på små fag som har få masterstudenter og få/ingen doktorgradskandidater. Fakultetet mener derfor at bør være normalkravet og at avvik fra dette kravet må begrunnes i hvert enkelt tilfelle.

Med hilsen

Arne Bugge Amundsen
dekan

Monica Bakken
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved UiO i tråd med UiOs reglement for elektronisk godkjenning.

Saksbehandler:
Greta Holm
22856914, greta.holm@hf.uio.no

Til:
AP Avdeling for personalstøtte

Dato: 06.03.2018
Saksnr.: 2018/250 EIRIHAAK

Unntatt offentlighet: offl § 14

Høring - endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger - innspill fra Det juridiske fakultet

Det juridiske fakultet takker for muligheten til å komme med innspill til endringsforslagene i forskriften.

Vi imøteser arbeidsgruppens forslag om at det bør stilles krav til utdanningsinstitusjoner om å fastsette nærmere kriterier for undervisningskompetanse. Fakultetet oppfatter imidlertid forslaget om at det for ansettelse som eller opprykk til professor skal kreves «bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på både master- og ph.d.-nivå» som urimelig strengt.

Det juridiske fakultet ansetter som hovedregel nye faste vitenskapelige som førsteamanuenser. Vi mener at dette gir både bredest søkergrunnlag og flest mulig kvinnelige søkere til faste vitenskapelige stillinger. Samtidig har fakultetet i dag et tilnærmet en-til-en forhold mellom vitenskapelige i faste stillinger og ph.d.-kandidater.

Innføring av et nytt krav om «bred» erfaring med veiledning på ph.d.-nivå vil etter fakultetets syn få særlig to uheldige konsekvenser:

1. Med få stipendiater pr. fast ansatt, vil det kunne ta svært mange år å opparbeide seg bred veiledererfaring på ph.d.-nivå. Av dagens professorer er det eksempelvis bare et fåtall som møtte dette kravet da de ble ansatt som eller fikk opprykk til stilling som professor.
2. Kravet vil også kunne motvirke fakultetets likestillingsarbeid i mange år fremover. Selv om vi jobber systematisk for oppnevning av flere kvinnelige veiledere, er det langt frem til bred veiledningserfaring for fakultetets kvinnelige førsteamanuenser.

Vi er oppmerksom på at andre fakulteter og fagmiljøer ved UiO kan ha andre forholdstall mellom faste vitenskapelige og stipendiater, og at de dermed ikke har en uoverkommelig høy terskel for å møte kravet om bred veiledererfaring. Det juridiske fakultet ber likevel om at vår bekymring for det strenge veilederkravet bringes videre til Kunnskapsdepartementet i UiOs høringssvar. UiO kan også vurdere om dette vil være en mer generell utfordring for Hum-Sam-fag.

Med hilsen

Administrasjonsseksjonen
Kontoradr.:

Telefon: 22 85 50 50
Telefaks: 22 85 98 40
postmottak@jus.uio.no
www.jus.uio.no

Benedicte Rustad
fakultetsdirektør

Eirik Haakstad
seksjonssjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert

Saksbehandler:

Eirik Haakstad
+4722859331, eirik.haakstad@jus.uio.no

Til:
AP Avdeling for personalstøtte

Dato: 06.03.2018
Saksnr.: 2018/250 BSCHJERV

Unntatt offentlighet: offl § 14

TF's svar på høring - endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Vi viser til notat av 15.02.2018 fra Avdeling for personalstøtte.

Fakultetet er positiv til de foreslåtte endringene i Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Intensjonene i endringene vil bidra til å styrke fakultetets prosjekt på studiekvalitet i førsteåret.

Fakultetet støtter forslaget om at undervisningskompetanse skal vurderes og vektlegges ved rangering av søkere til førsteamanuensisstillinger. Men det bør være mulighet for å foreta tilsetning med krav om at utdanningskravet må være oppfylt innen to år. Hvis utdanningskravet til førsteamanuensis blir et minimumskrav ved tilsetning, vil fakultetet måtte vurdere hvordan rekrutteringsstillingene stipendiat/postdoktor kan gi bedre muligheter til opparbeidelse av utdanningsfaglige kvalifikasjoner.

Fakultetet ønsker fleksibilitet, slik at dokumentasjon på at kandidater oppfyller utdanningskravene kan gjøres enten via kurs eller dokumenteres gjennom undervisningserfaring og at dette kan bli vurdert etter retningslinjer som er felles for UiO.

Fakultetet støtter klart forslaget om at søkere til et professorat i tillegg til kravene for førsteamanuenser, også skal dokumentere utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og fagfellesskap. Vi anser krav om en sterk utdanningsfaglig kompetanse i tillegg til den forskningsfaglige kompetansen ved ansettelse av eller opprykk til professor, som et viktig strategisk grep for UiO.

Når det gjelder kravet om at en professor skal ha veiledet både master- og doktorgradskandidater, så kan dette bli problematisk å få til på små fag som har få masterstudenter og få/ingen doktorgradskandidater. Fakultetet mener derfor at bør være normalkravet og at avvik fra dette kravet må begrunnes i hvert enkelt tilfelle.

Med hilsen

Dag Myhre-Nielsen
Fakultetsdirektør

Bjørn Erik Høvik Schjerverud
Seksjonssjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Bjørn Erik Høvik Schjerverud

+4722850308, b.e.h.schjerverud@teologi.uio.no

Til: Avdeling for personalstøtte

Fra: UV-fakultetet

Dato: 6.3 2018

Høring – endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings-forskerstillinger.

Generelle kommentarer:

1. Utdanningssektoren arbeider nå med meritteringsordninger på institusjonsnivå (arbeidsgruppen ledes av Aud Tønnesen, TF). I tillegg er det oppnevnt et offentlig utvalg som ledes av professor Arild Underdal som skal vurdere stillingsstrukturen innen U&H sektoren. Hvorfor man skal gjøre endringer i den angitte forskrift nå fremstår som underlig/uheldig.

Vi mener at UiO bør fremheve at gitt det arbeidet som nå skjer i sektoren med styrking av utdanningsfunksjonen er det uheldig at man midt i prosessen griper inn på detaljnivå i institusjonenes virke.

2. Hvis vi skal ha et felles lovverk for hele den komplekse U&H sektoren kan man ikke ha en praksis fra KD som er tilpasset noen få institusjoner. Reguleringen må være overordnet med krav om dokumentasjon. Slik høringen er utformet kan det virke som om vi både skal dokumentere prinsipper og blir bedt om å følge detaljerte anvisninger som er alt for konkrete.

Vedrørende § 1-4 Kvalifikasjoner som førsteamanuensis

1. Forslaget til formulering lyder «Beherske grunnleggende ferdigheter...». Det er vanskelig å vite hva man egentlig legger i å «beherske» noe. Det synes i en forskrift mer presist å kreve at søkerne kan «Dokumentere grunnleggende ferdigheter...» i den forstand at man da kan legge fram kursbevis og/eller dokumentasjon av egen praksis.
2. Hvis man skal kreve at søkere har fullført pedagogisk kompetanse på ansettelsestidspunktet må dagens karriereforløp endres. Her griper i så fall forskriftsendringen direkte inn i det arbeidet Underdal-utvalget er satt til å utrede. Ikke alle phd-kandidater og post docs har undervisning, og de vil da i realiteten ikke være kvalifisert som førsteamanuensis. Selv om de har hatt 25 % undervisning som PhD og 10-15 % som post doc vil de som hovedregel ikke ikke ha fått plass på universitetspedagogiske kurs eller tilsvarende, og vil dermed heller ikke være fullt kvalifisert. Et absolutt krav om å ha en slik kompetanse ved søketidspunkt vil dermed kunne hindre en hensiktsmessig (og bred) rekruttering til kombinerte stillinger.

UV mener som en følge av dette at det innenfor dagens stillingsstruktur bare må være krav om å ha opparbeidet pedagogisk kompetanse etter 2-3 år.

3. UV-fakultetet mener at fagmiljøene må legge forskningskompetanse og pedagogisk kompetanse samlet til grunn i sitt rekrutteringsarbeid, og mener at man i rekrutteringssammenheng må ha frihet til å balansere disse dimensjonene opp mot hverandre, tilpasset egne strategiske planer.

En mulig idé (som imidlertid hører inn under Underdal-utvalgets mandat) kan være at søkere som på søknadstidspunktet mangler den pedagogiske basiskompetansen skal tilsettes som amanuensis/«assistant professor» (altså en revitalisering av denne stillingskoden). Opprykk til førsteamanuensis kan søkes når det universitetspedagogiske og evt. andre krav er på plass, og vil dermed kunne tildeles administrativt uten bruk av sakkyndig komite. En kobling mellom stillingskode og kompetanse på denne måten vil både anspore de ansatte til å fullføre den universitetspedagogiske opplæringen og det vil bidra til å øke statusen til undervisningen.

4. Deler av de grunnleggende pedagogiske kvalifikasjoner bør etter vårt syn utvikles gjennom ca. 100 timer i kurs og program. De andre 100 timene bør kunne brukes til dokumentert utviklingsarbeid innen emner, studieprogram og av egen undervisning. Man bør ikke arbeide alene om utvikling av egen undervisning, men i samspill med kolleger dvs basert på peer review-prinsipper.

Vedrørende § 1-2 Kvalifikasjoner som professor.

1. Vi støtter fullt ut prinsippet om at det skal dokumenteres progresjon i det pedagogiske arbeidet fra førsteamanuensis.
2. Økte kvalifikasjoner bør kunne dokumenteres i form av bidrag, deltagelse og ledelse av utvikling av emner, studieprogram, sensorveiledninger og eksamens former etc, dvs kollektive funksjoner i en utdanningsvirksomhet. I dette vil utvikling av egen undervisning inngå som et nødvendig element.
3. For mange fagmiljøer vil et eventuelt krav til «Bred erfaring med veiledning» på PhD nivå allerede på tilsetningstidspunktet være vanskelig, og til dels umulig å kreve (for en rimelig tolkning av «bred erfaring»). Vi har 160 fast ansatte og til enhver tid ca 60 stipendiater, hvilket gir et forhåndstall på ca. 3:1. Vi antar at problemene vil være enda større ved landes mindre institusjoner.

Alle fast ansatte kan altså av strukturelle årsaker ikke veilede PhD studenter – og i hvert fall ikke være hovedveiledere. Som professor er det vel snarere rimelig å si at det er i denne stillingen man utvikler seg fra å ha «noe» erfaring til å opparbeide «bred» erfaring (som over tid kan brukes til kollegial veiledning av førsteamanuenser og yngre professorer (en form for mentorvirksomhet)).

Førsteamanuenser vil (i hvert fall til å begynne med) primært delta i veiledningsteam og slik sett kvalifisere seg for å lede veiledning av PhD studenter. I Sverige må man være dosent eller professor for å ha hovedansvar for PhD veiledning.

I realiteten vil et kriterium slik det er foreslått tilnærmet ekskludere professorene for å ta fullt ut ansvar for PhD veiledning (de blir kun trenere for nye førsteamanuenser) dersom institusjonene skal legge til rette for at førsteamanuensene får tilstrekkelig tilgang på phd-kandidater som de kan bruke for å oppnå «bred erfaring».

Forskriftens krav for tilsetting som professor kan f.eks. heller formuleres som «Dokumentert erfaring med veiledning...».

Vedrørende § 1-1 Generelt

1. Vi finner det helt rimelig at «Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes undervisningskompetanse og hvordan denne skal dokumenteres».

Mvh,

Sten R. Ludvigsen
dekan UV

To whom it might concern

Date: 7 March 2018

Innspill høring ansettelse og opprykk i vitenskapelige stillinger

Vi viser til invitasjon om å gi innspill til nevnte sak. Generelt er LINK veldig positive til intensjonene i de endringene som foreslås, ikke minst at krav til universitetspedagogiske kvalifikasjoner tydeliggjøres. At man i endringen også vektlegger at ansettelse som professor bør innebære at man også kan dokumentere universitetspedagogiske tilleggskvalifikasjoner, mener LINK også er positivt.

Med hensyn til kravet om at minstekravet i timeantall skal være 200 timer program/kurs kan det på den ene siden hevdes at dette representerer et omfang som er naturlig. LINK mener imidlertid at dette også bør ses i sammenheng med tidskravet for gjennomføring og oppnåelse av denne kompetansen. Det å komme i gang med universitetspedagogisk kvalifisering på et tidlig stadium mener vi er viktig, og LINK vurderer derfor at et minsteomfang på 150 timer som må tas innen 2 år representerer en god avveining i forhold til denne problemstillingen.

LINK synes det er viktigere at man ved opprykk til og ansettelse i professorstillinger kanskje også spesifiserer et minimumsomfang på den tilleggskompetanse som kreves. I dagens forslag antydes en rekke tematikker og aktiviteter som kan tenkes vektlagt for å dokumentere denne kompetansen. Her kunne det være ønskelig at man også spesifiserer et timeantall som et slags minimumsomfang på denne aktiviteten. LINK mener at 50-100 timer kan være et naturlig minstenivå i omfang. På denne måten kan arbeid med universitetspedagogisk kvalifisering kanskje etableres som en mer kontinuerlig aktivitet, og ikke en aktivitet hvor mesteparten av innsatsen skal gjøres ved førstegangs ansettelse, og der kravene til opprykk/toppstillinger er mer uklare.

Med vennlig hilsen

Bjørn Stensaker

Konstituert leder av LINK

Tone Dyrdal Solbrekke

Faglig leder, LINK-UP (universitetspedagogikk)

Postal address: University of Oslo, LINK, Box 1092 Blindern, 01317 Oslo, Norway
E-mail: bjorn.stensaker@iped.uio.no
www.uio.no

Høringsinnspill om forskrift om ansettelse i stilling som førsteamanuensis og professor

UiODoc er generelt positive til klargjøringene som følger av de foreslåtte endringene. Det gjør det tydeligere hvilken kompetanse man må ta sikte på å utvikle for å få en fast stilling i akademia.

Stilling som førsteamanuensis/professor er vanligvis en stilling med om lag 50/50 deling mellom undervisning og forskning. Derfor virker det underlig om kun forskningsdelen skal kunne telle ut over et minimumskrav. Dersom man mener alvor med å styrke undervisningskomponenten må det lønne seg, ut fra et karrieresperspektiv, å utvikle undervisningsferdighetene sine.

Til de konkrete endringene:

§1-2(3). UiODoc støtter tydeligere krav til undervisningskompetanse for opprykk til professor. Her har man anledning til å kvalifisere seg for kravet til undervisningskompetanse mens man er ansatt som førsteamanuensis.

§1-4(3). UiODoc støtter at kompetanse ut over minimumskravet skal telle ved ansettelse, og ønsker i en ideell verden alternativ 1a. Som for forskning (doktorgrad) bør man ha dokumentert undervisningskompetansen gjennom å utøve undervisning. Men for at dette i praksis skal være mulig å gjennomføre må man gi muligheten til å opparbeide og demonstrere denne kompetansen gjennom et akademisk karriereløp. Dersom man ansettes i 3-årig ph.d.-løp og deretter tar en post-doc eller to så får man slik disse stillingenes art er i dag vanligvis ikke mulighet til å opparbeide utdanningskompetansen som kreves. Derfor bør denne delen av forskriften sees i sammenheng med de endringer som eventuelt kommer etter at KD-utvalget om stillingsstrukturen i akademia har kommet med sine anbefalinger. Alternativ 1b kan være en god mellomløsning, siden man da selv har anledning til å kvalifisere seg – om enn ikke til høyeste nivå – gjennom å ta utdanning.

Det er også verdt å merke seg at det kan oppstå skjevhet mellom kandidater som kunne og de som ikke kunne snakke norsk ved tidspunktet de ble ansatt som PhD-stipendiat. Norsktalende kandidater har større sjanse for å få en 4-årig stilling med undervisning, slik at forslaget til forskrift som er foreslått her innfører en viss skjevhet mellom norske og internasjonale kandidater.

UiODoc sitt viktigste poeng i denne sammenhengen er at det må være mulig å opparbeide kompetanse til å søke stilling som førsteamanuensis gjennom utdannings- og kvalifiseringsstillinger, altså PhD og post-doc. Dette er den eneste måten å oppnå tydelige karriereveier.

Mvh
UiODoc

POSTADRESSE:
POSTBOKS 1088 BLINDERN
0317 OSLO

BESØKSADRESSE:
VILLA EIKA
PROBLEMVEIEN 5
0313 OSLO

TIL: Kunnskapsdepartementet

OSLO, 06.03.2018

HØRINGSSVAR - endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Studentparlamentet ved Universitet svarer med dette på Kunnskapsdepartementets *høring av endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger*.

Vi ønsker å gi vår støtte til arbeidsgruppens forslag til endring av forskrift i §§1-1 og 1-2. Vi støtter oss til det første alternativet i endring av §1-4, og videre til alternativ a. Vi anser det som klart mest tjenlig om den ansatte får kursing på lik basis som fremtidige kollegaer. Grunnlaget for dette bunner ut i et ønske om bedre fagfellesskap og mindre individualisme i akademia.

Vi anerkjenner problematikken med at svært kompetente forskere ikke kan ansette direkte i professorstillinger med disse endringene, men anser det som dekkende at vedkommende i slike tilfeller vil kunne erverve seg tilstrekkelig pedagogisk kompetanse som førsteamanuensis for siden å kunne ansettes som professor.

Elektronisk signert
Jens Lægreid
Leder – Studentparlamentet ved Universitet i Oslo